

Sygn. akt IV U 117/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jerzy Zalasieński

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2018r. w Siedlcach na rozprawie

odwołań E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 7 grudnia 2017 r. Nr (...), Nr (...), Nr (...)

w sprawie E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o ustalenie podstawy wymiaru składek, o ustalenie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym i o należności z tytułu składek

I. oddala odwołania od wszystkich decyzji;

II. zasądza od E. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 540 (pięćset czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 117/18

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 7 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 83 ust.1 pkt 1, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 4 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963 z późn. zm.) stwierdził, że E. W. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą polega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowym od 1 października 2009r.

Decyzją nr (...) z 7 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz.963, z późn. zm.) stwierdził, że podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia E. W., podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą wynoszą:

- w okresie od października 2009r. do grudnia 2009r. - 1915,80 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 2491,57 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2010r. do grudnia 2010r. – 1933,43 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 2592,46 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2011r. do grudnia 2011r. – 2015,40 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 2704,31 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2012r. do grudnia 2012r. – 2115,60 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 2828,31 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2013r. do grudnia 2013r. – 2227,80 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 2908,13 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2014r. do grudnia 2014r. – 2247,60 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 3004,48 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2015r. do grudnia 2015r. – 2375,40 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 3104,57 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2016r. do grudnia 2016r. – 2433,00 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 3210,60 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne;

- w okresie od stycznia 2017r. do października 2017r. – 2557,80 zł/ miesięcznie na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz 3303,13 zł na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

Decyzją nr (...) z 7 grudnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963, z późn. zm.) w zw. z art. 104 ust. 1 stawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016r. poz. 645, z późn. zm.) stwierdził, że dla płatnika składek (...) E. W. łączna kwota należnych składek na Fundusz Pracy za okres od października 2009r. do października 2017r. wynosi 5266,56 zł.

Odwołania od powyższych decyzji wniosła płatnik składek E. W. wnosząc o uchylenie w/w decyzji i umorzenie przedmiotowego postępowania. Zaskarżonym decyzjom zarzuciła naruszenie prawa materialnego i procesowego w stopniu wpływającym na wynik sprawy. W uzasadnieniu odwołania wskazała, iż w myśl art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego jest zwolniona z obowiązków wskazanych przez ZUS. Płatnik składek podkreśliła, iż stale wykonuje pracę najemną w Wielkiej Brytanii, natomiast w Polsce prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą dlatego też, decyzje ZUS są niezasadne. Posiada Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego wydaną przez władze Wielkiej Brytanii (odwołana k.2-5, 17-19, 31-33 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonych decyzjach, a także fakt, iż E. W. nie przedstawiła zaświadczenia E101/A1, jak również Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (odpowiedzi organu rentowego k.7-8, 21-22, 35-36 akt sprawy).

W dniu 11 października 2018r. Sąd Okręgowy w Siedlcach postanowił połączyć sprawy o sygn. akt IV U 117/18, IV U 118/18 oraz IV U 119/18 celem łącznego prowadzenia i rozpoznania pod sygn. akt IV U 117/18.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

E. W. w dniu 1 grudnia 1999r. rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą (...) w zakresie działalności agentów i brokerów ubezpieczeniowych (wypis z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k.2 akt organu rentowego).

Z informacji znajdujących się na koncie ubezpieczeniowym ZUS płatnika składek E. W. wynika, iż od 7 sierpnia 2000r. do 30 września 2009r. figurowała jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Od dnia 1 października 2009r. E. W. wyrejestrowała się z obowiązków ubezpieczeń społecznych jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, z uwagi na podjęcie pracy na stałe w Wielkiej Brytanii (oświadczenie woli z 1 października 2009r. k.5 akt organu rentowego). Jednakże, w dalszym ciągu E. W. figurowała w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej jako aktywny przedsiębiorca (dane o zgłoszeniach ubezpieczonej E. W. k.3-3v akt organu rentowego, wypis z CEIDG k.33 akt organu rentowego).

W związku z powyższym, organ rentowy w dniu 2 sierpnia 2017r. ustalił wobec płatnika składek E. W. ustawodawstwo polskie w zakresie ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 11 ust. 3 lit.a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 883/2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE z 30.04.2004 nr L 166/1). Decyzja ta, stała się ostateczna z dniem 9 października 2017r. (decyzja z 2 sierpnia 2017r. k.27 akt organu rentowego).

Organ rentowy pismem z 20 października 2017r. zawiadomił płatnika składek E. W. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie ustalenia obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 października 2009r. (zawiadomienie z 20 października 2017r. k.37-38v akt organu rentowego).

Wobec powyższego, organ rentowy decyzją z 7 grudnia 2017r., nr (...) ustalił, że E. W. polega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym od dnia 1 października 2009r., z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej i w związku z tym na podstawie art. 18 ust. 8 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1778) ustalił podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz na podstawie art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016r. poz. 1793) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne (decyzje z 7 grudnia 2017r. k.40-47 akt organu rentowego).

Wyrokiem nakazowym z 19 grudnia 2017r. wydanym w sprawie o sygn. II W 1379/17 Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim uznał E. W. za winną nie złożenia dowodów i dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w Wielkiej Brytanii w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma wzywającego z dnia 6 grudnia 2016r., tj. o czyn z art. 98 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1778) i w związku z tym wymierzono płatnikowi składek karę grzywny w wysokości 500zł (wyrok Sądu Rejonowego z 19 grudnia 2017r. k.49 akt organu rentowego).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołania płatnika składek E. W. nie są zasadne i podlegają oddaleniu.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące, na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej na mocy art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017r. poz. 1778) podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia jej zaprzestania, z wyłączeniem okresy, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe zgodnie z art. 18 ust. 8 w/w ustawy, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku. Natomiast zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe.

Wskazać należy, iż podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016r. poz. 1793 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym po 1 stycznia 2009r., stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego, włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W myśl art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017r. poz. 1065 ze zm.) obowiązkowe składki na Fundusz Pracy ustalane są od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynoszących, w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę.

Natomiast, zgodnie z art. 16 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE nr L 284/1 z 30.10.2009r. ze zm.), osoba która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucje wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania. W myśl art. 16 ust. 2 w/w rozporządzenia wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji zabezpieczenia społecznego i art. 14 rozporządzenia wykonawczego (...). W myśl art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określone mu zgodnie z przepisami ust. 1.

Jak wskazuje art. 14 ust. 5b rozporządzenia nr 987/2009, dodanym przez art. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 465/2012 z dnia 22 maja 2012r. zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 od dnia 28 czerwca 2012r. praca o charakterze marginalnym nie będzie brana pod uwagę do celów określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa na mocy art. 13 rozporządzenia podstawowego. Art. 16 rozporządzenia wykonawczego stosuje się we wszystkich przypadkach objętych niniejszym artykułem, a więc do zbiegów ubezpieczeń w różnych krajach typu: praca najemna – praca najemna, praca najemna – działalność na własny rachunek, działalność na własny rachunek – działalność na własny rachunek.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarówno krajowym (wyroki Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010r., II UK 204/09, LEX 590241, z dnia 19 lutego 2008r., II UK 122/07, LEX 448905 oraz z dnia 24 sierpnia 2010r., I UK 74/10, LEX 653664) jak i wspólnotowym (wyroki Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 lipca 1986r. w sprawie 66/85, D. L. B v. L. B.-W., Zb. Orz. 1986, s. 02121; z dnia 31 maja 1989r. w sprawie 344/87, I. B. v. s. VAN j., Zb. Orz. 1989, s. 01621, LEX 127532) dla uzyskania statusu pracownika oraz przyjęcia istnienia stosunku pracy jako podstawy podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu konieczne jest faktyczne wykonywanie stosunku pracy przez strony tego stosunku, a nie tylko formalne zawarcie umowy o pracę. Podkreślić należy, iż ciężar udowodnienia rzeczywistego świadczenia pracy spoczywał na ubezpieczonej E. W.. Wskazuje to, uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016r. III UK 61/15: „Ubezpieczony aby podlegać ustawodawstwu unijnemu miał obowiązek wykazać tzw. element transgraniczny, co sprowadzało się do udowodnienia, że zamieszkiwał na terytorium Wielkiej Brytanii w celu świadczenia pracy w warunkach zapisanych w umowie i rzeczywiście, fizycznie realizował wyznaczony mu przez pracodawcę zakres obowiązków pracowniczych”.

Kwestią sporną w okolicznościach niniejszej sprawy było ustalenie czy E. W. rzeczywiście świadczy pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii i w związku z tym, z tego tytułu podlega ubezpieczeniom społecznym. Podkreślić należy, iż ubezpieczona nie stawiała się na rozprawie w dniu 11 października 2018r., jak również nie złożyła wyjaśnień w

formie pisemnej. Jedynie, w odwołaniu E. W. wskazała, iż wykonuje pracę najemną w Wielkiej Brytanii i posługuje się Europejską Kartą Ubezpieczenia Zdrowotnego wydaną przez władze Wielkiej Brytanii. Płatnik składek nie podała nazwy zagranicznego pracodawcy, jak również dokładnego adresu firmy.

W dniu 1 października 2009r. E. W. w składając oświadczenie woli w sprawie całkowitego wyrejestrowania z ubezpieczeń w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w związku z podjęciem zatrudnienia na terenie Wielkiej Brytanii zobowiązała się do dostarczenia organowi rentowemu poświadczonego przez brytyjską instytucję ubezpieczeniową formularza E101/A1 oraz umowy o pracę. Z niniejszych zobowiązań ubezpieczona się nie wywiązała zarówno na etapie postępowania wyjaśniającego przed organem rentowym, jak również postępowania sądowego. Płatnik składek podnosiła, iż posiada Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego, jednakże tego dokumentu również nie dostarczyła.

Wskazać należy, iż E. W. była przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kilkukrotnie wzywana i ponaglana do złożenia pisemnych wyjaśnień oraz przedstawienia w/w dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy na terenie Wielkiej Brytanii (pisma organu rentowego z 6 grudnia 2016r., 24 stycznia 2017r., 2 marca 2017r., 11 kwietnia 2017r., 8 czerwca 2017r., 2 sierpnia 2017r. Mimo to, nie przekazała informacji oraz dokumentów o które prosił organ rentowy.

Analiza zgromadzonej w sprawie dokumentacji wskazała, że E. W. podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 11 ust. 3a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W ocenie Sądu Okręgowego, E. W. nie wykazała rzeczywistego wykonywania pracy najemnej na terenie Wielkiej Brytanii. Sama informacja o podjęciu zatrudnienia w Wielkiej Brytanii nie jest jednoznaczna z faktycznym wykonywaniem pracy w tym kraju.

Na marginesie należy dodać, iż wyrokiem Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 19 grudnia 2017r. E. W. została uznana za winną nie złożenia dowodów i dokumentów potwierdzających wykonywanie pracy w Wielkiej Brytanii i w związku z tym wymierzono jej karę grzywny w wysokości 500zł

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc, odwołania E. W. oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy na podstawie art.98 § 1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc i przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1840 ze zm.).